



## NAVODILO ZA IZVAJANJE NAPOTITEV NA DELO V DRUGE DRŽAVE ČLANICE EU, EGP IN ŠVICO

V državah, kjer velja evropski pravni red, se prave napotitve na delo v tujino izvajajo na podlagi člena 12 osnovne Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti in izvedbene Uredbe (ES) št. 987/2009<sup>1</sup>.

Tako se delavcem ali samozaposleni osebi, napoteni na delo v tujino, po osnovni uredbi izda ustrezno listino, kadar so izpolnjeni spodaj navedeni **pogoji**:

- da delodajalec/samozaposleni običajno opravlja dejavnost v Republiki Sloveniji
- da trajanje napotitve s strani istega delodajalca (v določeno državo) oziroma dejavnost samozaposlene osebe v drugi državi članici ne presega 24 mesecev,
- da delavec v času napotitve opravlja delo v imenu tega delodajalca, ki ga je napotil,
- da ne gre za zamenjavo druge že napotene osebe, ki ji je potekla napotitev,
- da skupno trajanje vseh napotitev ne preseže 5 let (v tem primeru izjemni dogovor).

Leta 2018 se je začel uporabljati tudi Zakon o čezmejnem izvajanju storitev (Uradni list RS, št. 10/17; ZČmIS), ki je določil pogoje, pod katerimi v Sloveniji registrirane pravne in fizične osebe lahko začasno opravljajo storitve v drugi državi članici EU (smiselno tudi v državah EGS in Švici). Kot nosilec za izdajo in razveljavitev potrdila A1 je določen ZZZS.

Pogoji, kot izhajajo iz ZČmIS, glede na obe uredbi delno podrobneje urejajo izdajo potrdila A1, delno pa so določeni dodatni pogoji:

- delodajalec je najmanj dva meseca vpisan v Poslovni register Slovenije;
- delodajalec ima odprto transakcijski račun, ki je prijavljen v davčni register v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, in ni blokiran;
- delodajalec, ki zaposluje od pet do deset delavcev, ima zaposlenega najmanj enega delavca, ki je na tej podlagi neprekinjeno vključen v obvezna socialna zavarovanja v Sloveniji že najmanj šest mesecev oz. delodajalec, ki zaposluje več kot deset delavcev, ima zaposlene najmanj tri take delavce (če je obdobje od ustanovitve krajše, pa od ustanovitve);
- v zadnjih 12 mesecih (če je obdobje od ustanovitve krajše, od ustanovitve) skupno število ur vključitve vseh delavcev, zaposlenih pri delodajalcu v tem obdobju, v obvezna socialna zavarovanja na podlagi napotitve ni preseglo 80 % skupnega števila ur vključitve istih delavcev v obvezna socialna zavarovanja na podlagi delovnega razmerja pri istem delodajalcu;
- delodajalec pod kazensko in materialno odgovornostjo izjavi, da v Republiki Sloveniji dejansko običajno opravlja dejavnost;

<sup>1</sup> Uredbi (ES) št. 883/2004 in 987/2009 veljata za vse države članice EU (Avstrija, Belgija, Bolgarija, Ciper, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francija, Grčija, Hrvaška, Irska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Madžarska, Malta, Nemčija, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovaška, Slovenija, Španija, Švedska, Velika Britanija), države članice EGP (Norveška, Islandija in Liechtenstein) in Švico.

- delodajalcu v zadnjih treh letih ni bila več kot enkrat pravnomočno izrečena globa zaradi prekrška v zvezi s plačilom za delo, delovnim časom ali zaposlovanjem na črno;
- za zadnjih šest mesecev pred mesecem vložitve vloge za izdajo potrdila A1 (ali za obdobje od ustanovitve, če je to krajše od šestih mesecev) je delodajalec predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja in nima neporavnanih zapadlih davčnih obveznosti;
- delavec je najmanj 30 dni neprekinjeno vključen v obvezna socialna zavarovanja v Sloveniji na podlagi zaposlitve za polni delovni čas ali v ustrezna socialna zavarovanja na drugi zakonski podlagi;
- storitev se izvaja na enega izmed naslednjih načinov (pogodba z naročnikom storitve, akt o napotitvi v povezano gospodarsko družbo ali v okviru opravljanja dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku);
- delavec, za katerega je bila vložena vloga za izdajo potrdila A1, nima že veljavnega potrdila A1, izdanega za to obdobje;
- delodajalec pod kazensko in materialno odgovornostjo izjavi, da v primeru, za katerega je bila vložena vloga za izdajo potrdila A1, ne gre za okoliščine, v katerih je izključena možnost napotitve na podlagi določb obeh uredb (osnovne in izvedbene) in Sklepa št. A2<sup>2</sup> o razlagi člena 12 Uredbe (ES) št. 883/2004;
- delodajalec v času odločanja o vlogi izpolnjuje pogoje za čezmejno izvajanje storitev;
- delodajalcu v zadnjih dvanajstih mesecih ni bilo razveljavljeno potrdilo A1 na podlagi ugotovitve Inšpektorata RS za delo, da delodajalec dejansko običajno ne opravlja dejavnosti v Sloveniji.

Pogoji so smiselno podobno (a brez pogojev za delavce) določeni tudi za samozaposleno osebo.

**Za napotitev na delo v tujino ne gre** v primeroma navedenih situacijah:

- a) če podjetje, v katerega je delavec napoten, tega delavca da na voljo drugemu podjetju v državi članici, v kateri ima sedež;
- b) če je delavec, napoten v državo članico, na voljo podjetju, ki ima sedež v drugi državi članici;
- c) če je delavec zaposlen v državi članici zato, da ga podjetje, ki ima sedež v drugi državi članici, pošlje podjetju v tretji državi članici.

Delodajalec in samozaposlena oseba sta dolžna ZZZS-ju nemudoma sporočiti vsakršne spremembe teh pogojev, ki se zgodijo v obdobju trajanja napotitve. Še zlasti v primerih:

- če do napotitve, za katero je bila podana zahteva ali tudi že izdano potrdilo A1, ni prišlo;
- če je bila napotitev zaključena pred načrtovanim datumom.

Ko delavec **zaključi prvotno 24 mesečno obdobje** napotitve, ni mogoče odobriti novega obdobja napotitve za **istega delavca, isto podjetje** (to je podjetje, ki napotuje) v **isti državi članici**, dokler od izteka prejšnjega obdobja napotitve ne pretečeta **vsaj dva meseca**. Pri tem gre za primere, ko se je izteklo prvotno 24-mesečno obdobje ene ali več napotitev. V **24-mesečno obdobje** se tako **vštevajo vse napotitve, med katerimi ni preteklo več kot 2 meseca**.

Enako obdobje mora preteči tudi v primeru, ko je na delo k podjetju v isti državi napotena druga oseba, z namenom, da nadomesti osebo, ki ji je poteklo 24-mesečno obdobje napotitev.

<sup>2</sup> Sklep je 12. 6. 2009 sprejela Upravna komisija za koordinacijo sistemov socialne varnosti.

Pri napotitvah na delo je zelo pomembno načrtovano obdobje napotitve, saj se glede na to ugotovi, kateri postopek je potrebno uporabiti, in sicer:

- I. če gre za napotitev na delo za predvideno obdobje do 24 mesecev, se uporabi postopek, določen v točki 1.1 (Postopek napotitve na delo v tujino za dobo do 24 mesecev);
- II. če gre za napotitev na delo za predvideno obdobje več kot 24 mesecev, vendar ne več kot 5 let, se uporabi postopek, določen v točki 1.2 (Postopek napotitve na delo v tujino za dobo nad 24 mesecev).

### 1.1 POSTOPEK NAPOTITVE NA DELO V TUJINO ZA DOBO DO 24 MESECEV<sup>3</sup>

Vloga za napotitev zaposlene osebe in za prenos opravljanja dejavnosti samozaposlene osebe, zavarovane v Republiki Sloveniji, se vloži preko sistema e-VEM, najkasneje na dan začetka napotitve oz. prenosa opravljanja dejavnosti, a ne prej kot 30 dni pred tem datumom.

Vloga za izdajo potrdila A1 mora še posebej vsebovati naslednje podatke:

- ime, priimek, spol, datum in kraj rojstva, enotno matično številko in državljanstvo delavca oziroma samozaposlene osebe,
- naslovu v Sloveniji, na katerem ta oseba prebiva,
- datuma začetka in konca napotitve oziroma čezmejnega izvajanja storitve,
- dela in naloge, ki jih bo ta oseba opravljala v okviru čezmejnega izvajanja storitev,
- naslov (če se bo storitev izvajala na lokaciji brez naslova, pa kraj) izvajanja storitve,
- naziv oziroma ime, sedež oziroma naslov vlagatelja ter njegove kontaktne podatke,
- naziv oziroma ime in naslov naročnika storitve,
- izjavo vlagatelja, dano pod kazensko in materialno odgovornostjo, da v Sloveniji dejansko običajno opravlja dejavnost ter da v primeru, za katerega je bila vložena vloga za izdajo potrdila A1, ne gre za okoliščine, v katerih je izključena možnost napotitve po obeh uredbah in Sklepu A2,
- vlogi morata biti priloženi kopija pogodbe o zaposlitvi, sklenjeno z delavcem (po ZDR-1), ki se nanašajo na opravljanje dela v tujini in pogodba o izvajanju storitve oziroma akt o napotitvi (samozaposlena oseba priloži pogodbo o izvajanju storitve).

Potrdilo A1 in morebitne druge listine (zahteve za dopolnitev, sklepi, odločbe) izda ena od pristojnih Območnih enot ZZZS (Maribor, Celje in Nova Gorica) v roku 5 delovnih dni in jo vlagatelju vroči preko sistema e-VEM.

### 1.2 POSTOPEK NAPOTITVE NA DELO V TUJINO ZA DOBO NAD 24 MESECEV

V primeru napotitve na delo v tujino za dobo nad 24 mesecev, vendar ne za dlje kot 5 let, lahko pristojni instituciji držav članic skleneta izjemni dogovor, skladno s členom 16(1) osnovne uredbe.

Pristojni organ v Sloveniji za sklepanje izjemnih dogovorov v zvezi z določitvijo zakonodaje je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: Ministrstvo). Zato bo morala oseba zavarovana v Sloveniji oziroma njen delodajalec nasloviti prošnjo za izredni dogovor na Ministrstvo, oziroma na e-naslov: [gp.mdds@gov.si](mailto:gp.mdds@gov.si).

---

<sup>3</sup> Določbi člena 12(1) in 12(2) osnovne uredbe.

Pri tem je potrebno upoštevati, da je postopek za sklenitev izjemnega dogovora lahko dolgotrajen, saj gre za poslovanje med državnimi organi, ki poteka na mednarodni ravni. Zato je zelo pomembno, da delodajalec oz. samozaposlena oseba zaprosi Ministrstvo za ureditev zavarovanja vsaj nekaj mesecev pred pričetkom opravljanja dela v drugi državi članici.

Ministrstvo pošlje predlog pristojnemu organu države prejemnice. Po prejetju odgovora Ministrstvo obvesti delodajalca oziroma samozaposleno osebo in Direkcijo Zavoda, le-ta pa pristojno Območno enoto Maribor, ki nadaljuje postopek skladno z odgovorom in izda ustrezno potrdilo A1.

### 1.3 NAPOTITEV JAVNEGA USLUŽBENCA

Napotitev javnega uslužbenca na delo v tujino (v osnovi gre pri tem za določitev zakonodaje zanj) je določena v členu 11(3)(b) osnovne uredbe. V skladu s to določbo za državne uradnike ali osebe, ki se obravnavajo kot take, velja zakonodaja države članice, v upravi katere so zaposleni. Ker v tem primeru ne gre za napotitve na delo v skladu s členom 11 do 16 osnovne uredbe, zanje tudi ni časovnih omejitev.

Javni uslužbenec je posameznik, ki sklene delovno razmerje v javnem sektorju. Javni sektor po Zakonu o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E in 40/12 – ZUJF) sestavljajo državni organi, uprave samoupravnih lokalnih skupnosti, javne agencije, javni zavodi, javni skladi, javni gospodarski zavodi ter druge osebe javnega prava, če so posredni uporabniki državnega proračuna ali proračuna lokalne skupnosti.

Postopek določitve zakonodaje za javnega uslužbenca (in za vse ostale osebe, kjer se določi zakonodaja po členu 11 osnovne uredbe in za delo pri več delodajalcih po členu 13 uredbe) in se vloži na spletni strani [dolocanje.zakonodaje@zzzs.si](mailto:dolocanje.zakonodaje@zzzs.si), skupaj z vprašalnikom za delodajalce. Postopek vodi in potrdilo A1 izda pristojna Območna enota Maribor.

### 1.4 OBSEG IN NAČIN UVELJAVLJANJA PRAVIC DO ZDRAVSTVENIH STORITEV

Osebam, napotanim na delo v drugo državo članico EU, se za uveljavljanje pravic do zdravstvenih storitev izda evropska kartica zdravstvenega zavarovanja. Če napotitev na delo traja več kot 12 mesecev, mora delodajalec ali zaposlena oziroma samozaposlena oseba pred potekom veljavnosti prvotno izdane evropske kartice zdravstvenega zavarovanja, zaprositi Zavod za izdajo nove evropske kartice zdravstvenega zavarovanja.

Napoteni delavec ima v skladu s členom 19(1) osnovne uredbe, v državi v katero je napoten, pravico do zdravstvenih storitev, ki jih potrebuje iz zdravstvenih razlogov, ob upoštevanju narave storitev in pričakovanega trajanja začasnega bivanja v drugi državi članici.

## 2. UREJANJE ZAVAROVALNE PODLAGE

Od začetka uporabe ZČMIS napoteni delavec s prvim dnem napotitve pridobi lastnost zavarovanca v skladu z ustrezno zavarovalno podlago 002. To velja tudi, če napotitev traja manj kot 3 mesece. Sprememba zavarovalne podlage na 002 se po izdaji A1 izvede po uradni dolžnosti.

Ob zaključku napotitve pa je zavezanec za odjavo in prijavo zavarovanj še vedno delodajalec in se sprememba ne izvede po uradni dolžnosti.

Zavezanec za urejanje zavarovalne podlage za družinske člane pa je sam zavarovanec (delavec oz. samozaposlena oseba), ne več delodajalec. To pomeni, da delavec družinske člane odjavi iz obstoječe podlage zavarovanja z obrazcem M-DČ za družinskega člana, če ti z njim odhajajo v tujino, zatem pa jih z M-DČ ponovno prijavi v zavarovanje po zavarovalni podlagi 075. V primeru, da družinski člani, ki so zavarovani po napotenem delavcu oz. samozaposleni osebi, ne odhajajo z njim v tujino, je podlaga za zavarovanje 077.

Delodajalec kot zavezanec po končani napotitvi na delo v tujino prek sistema e-VEM za prijave in odjave vloži odjavo iz zavarovanja za delavca po zavarovalni podlagi 002. Če bo tudi po zaključeni napotitvi ta delavec ostal še naprej zaposlen pri istem delodajalcu, ta delodajalec vloži prijavo v zavarovanje za delavca po zavarovalni podlagi, kot je bila pred napotitvijo. Delavec pa po njem zavarovane družinske člane z obrazcem M-DČ odjavi iz zavarovanja po podlagi 075 in jih z M-DČ ponovno prijavi v zavarovanje po zavarovalni podlagi 077, če za to zavarovanje izpolnjujejo pogoje.

Samozaposleni osebi v primeru prenosa opravljanja samozaposlitvene dejavnosti v drugo državo zase ni potrebno urejati zavarovanja po drugi zavarovalni podlagi.

### 3. KONČNA IN PREHODNA DOLOČBA

To navodilo se uporablja od 1. 2. 2019.

Z dnem pričetka uporabe tega navodila preneha veljati Navodilo za izvajanje napotitve na delo v države članice EU, EGP in Švico št. 0072-21/2012-DI/9 z dne 18. 6. 2013.

Številka: 0072-5/2019-DI/1

Datum: 31. 1. 2019

Pripravil:  
Roman Kimovec



Vodja – direktor Področja za urejanje zavarovanj  
in mednarodno zdravstveno zavarovanje  
Klemen Ganziti, univ. dipl. prav.